

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

POLITIEKE WOENSDAG WOENSDAG 19 JANUARI 16.30 UUR

Voorzitter: T. van Zoelen (PvdD)

Namens de raad: P. Brouwer (GroenLinks), J. Lo-A-Njoe (D66), J. Boter (VVD), P. Rebergen (ChristenUnie), B. Hekkema (PvdD), J. de Haan (CDA), R. Staijen

(100%Groningen/Stadspartij), S. Bosch (Student&Stad), T. van Kesteren (PVV)

Namens het college: G. Chakor, Ph. Broeksema, B. Benjamins

Namens de griffie: W. Meijer

MEERJARENPROGRAMMA STADSONTWIKKELING 2022-2025

00:00:02

Voorzitter: Goedemiddag of goedenavond. Welkom bij deze meningsvormende sessie over de collegebrief meerjaren programma stadsontwikkeling en de hoofdstukken leefkwaliteit, energie en ruimtelijke economie. We hebben 80 minuten. We stoppen uiterlijk tien voor zes. Dat betekent dat u vier tot vijf minuten per fractie spreektijd heeft. Er zijn geen insprekers. Dan is de vraag aan de commissie wie de aftrap wil doen. Wie durft? De heer Bosch van Student en Stad.

00:18:16

De heer Bosch: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik pak het er even bij. Ik had niet verwacht dat ik direct zou beginnen. Allereerst denk ik dat we het vooral moeten hebben over energieverbruik en elektriciteit in Groningen. Tenminste, daar kiest Student en Stad voor de leefkwaliteit en de ruimtelijke economie. Daarin zien we toch wel dat het een beleidsarm stuk is en dat is denk ik ook heel logisch op dit moment. Dat is een uitdaging voor het toekomstige college om invulling te geven en dekking te vinden voor het beter indelen van onze leefkwaliteit maar daarover later vast meer na de verkiezingen. We willen het graag uitgebreid over energie en dan echt op hoofdlijnen, dat is natuurlijk wel waar deze vergadering mogelijkheid voor geeft. Het eerste onderdeel is het vaststellen van ons elektriciteitsverbruik. Dat is op dit moment vastgesteld, het staat ongeveer op dat wij nu mikken op 950 megawatt piekuur op te wekken. Maar ons verbruik loopt ontzettend hard op. We hebben extra elektrische apparaten, denk aan fietsen en auto's. We gaan huizen elektrisch verwarmen, de industrie gaat over naar elektriciteit en dan hebben mensen het ook nog eens over groene waterstof. Daar is heel erg veel elektriciteit voor nodig. Ambtelijk navragen leert dat dat nu wordt uitgezocht en dat daar een inschatting voor gemaakt moet worden, maar we willen wij onze doelen die we hebben gesteld halen en willen wij daar realistisch op kunnen zeggen dat dat in 2035 goed tegenover het verbruik staat, dat dat waarschijnlijk in 2035 gebruikt gaat worden, dan zullen we daar heel erg goed naar moeten kijken en dan moeten die voorspellingen van ons elektriciteitsverbruik goed zijn en moeten hoger zijn dan dat ze op dit moment zijn, schat Student en Stad zo in. Wij zien uit naar naar die specificaties. Verder over 2035: onze plannen zijn nu 34 procent besparing, 31 procent productie binnen de gemeentegrenzen en 35 procent import van duurzame energie. En die 35 procent van import van duurzame energie, daar hebben we heel weinig invloed op als gemeente. Wat doen inwoners en wat doen bedrijven? Weten we precies hoe we dat importeren? Nou, dat weten we nu helemaal niet en de vraag is of we dat in 2035 wel weten. Als je erover nadenkt betekent het dus dat we in 2035 minder dan 50 procent van

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

ons energieverbruik zelf opwekken. In 2035, dan heb je het over op een heel aantal jaren vanaf nu, dan kies je er dus voor als progressieve, groene gemeente om niet eens de helft van je energie op te wekken. Is dat nog wel een ambitie die hoort bij deze tijd? Is dat wel iets wat uit te leggen is aan de komende generaties? Student en Stad stelt daar vraagtekens bij en denkt dat als we nu kijken naar waar onze plannen staan, dan kan dat ambitieuzer. En als je kijkt hoe groot het klimaatprobleem is, dat in 2026 volgens de huidige IPCC-rapporten ons [onhoorbaar] budget op is, dus dat we de anderhalve graden van Parijs niet gaan halen. Dan weet ik niet of deze huidige doelstellingen van minder dan 50 procent opwekken in 2035 dat ambitieus genoeg is.

00:21:51

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Van Kesteren.

00:21:54

De heer Van Kesteren: Ik wil graag Student en Stad vragen of het misschien ook niet te maken heeft met te grote ambities en dat je ambities moet bijstellen en meer realiteit erin moet aanbrengen, omdat die ambities die ook Student en Stad hier bezigt gewoon niet haalbaar is. De Europese Commissie heeft ook al gezegd: "Die klimaat- en duurzaamheidsambities kan gewoon niet. Gas en kernenergie is daar onontbeerlijk voor." Vindt Student en Stad dat ook? Om die ambities van de Europese Commissie dan ook maar eens bij te stellen, net als zij dat hebben gedaan, om dat hier ook te doen.

00:22:36

De heer Bosch: Ja, voorzitter, PVV zegt eigenlijk twee dingen. Allereerst, het moet uitvoerbaar zijn. Als wij kijken naar de huidige plannen en dat wij zien dat zowel bij Meerstad als bij Westpoort grote parken worden gerealiseerd en de kleine parkjes die we daarbij ook zien, dat de zonne-energie nu.. dat we daar heel voorzichtig mee zijn, dan denk ik dat, als we daarvoor kiezen als gemeente, het absoluut uitvoerbaar is om meer dan 50 procent in 2035 te realiseren, dan denken wij echt aan 60 of 70 procent. De tweede vraag was: wat vindt Student en Stad van het duurzaam maken van kernenergie en gas? Ja, dat is niet gas. Dat is het [onhoorbaar] storage, het opvangen van elektriciteit. Dat is waar de heer Van Kesteren naar refereert van de Europese Unie. Dat is ver buiten de scope van de gemeente Groningen. Ik heb daar wel mening over en volgens mij kan ik dan preciezer uitleggen wat de Europese Unie nou precies bedoelt, maar daar gaat het nu even niet om.

00:23:34

Voorzitter: U heeft ook nog een vraag van de heer Boter.

00:23:37

De heer Boter: Ja, vanuit andere hoek noemt hij ambities allemaal en u wijst op het niet kloppend zijn van de cijfers, maar hoe zou Student en Stad die ambities gerealiseerd willen zien? Zeker als het gaat om wat we moeten opwekken binnen deze gemeente, want het is nu al lastig.

00:23:51

De heer Bosch: Ja, dank voor de vraag. Allereerst zo snel mogelijk zoeken naar nog een ander grootschalig, wie weet door de gemeente exploiteert, zonnepark in de gemeente Groningen. Daar is absoluut ruimte voor en als je naast Westpoort en meer Meerstad nog verder gaat zoeken, dan kan je er al meer opleveren. Ten tweede is dat windenergie. Op dit moment zijn

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

onze ambities daar ook nog niet heel erg uitgesproken en hoog op, en dat is wel een mogelijkheid waar we wat ons betreft het over moeten gaan hebben.

00:24:18

Voorzitter: U bent bijna door uw tijd heen. Bent u klaar of nog een paar afrondende zinnen? De heer Bosch is door zijn tijd heen, dus als het kan even wachten. Heeft u nog een afrondende zin?

00:24:32

De heer Bosch: Mijn punt is, denk ik, gemaakt dat onze ambitie ambitieus lijkt, maar misschien wel wat hoger kan en ik hoop dat we daar in de komende collegeperiode verder over gaan praten.

00:24:42

Voorzitter: Dank. Misschien dat de heer Van Kesteren hun eigen woordvoering nu wilt gaan doen. Gaat uw gang.

00:24:52

De heer Van Kesteren: Ja, voorzitter, ik wilde nog zeggen dat Student en Stad en heel veel partijen in deze gemeenteraad de hele gemeente industriegebied willen maken, zon- en windindustrie. Dat is een keuze en die keuze maken wij niet. In alle gemeentelijke programma's, voorzitter, of dat nou leefkwaliteit, woonkwaliteit, mobiliteit, nieuwe ruimte, zuinig met ruimte omgaan is .. Nou, dat willen we allemaal, maar we zetten die schaarse ruimte wel vol met windmolens en zonnevelden. Absurd! De wereld op zijn kop. Of het nou om economie gaat, de energietransitie, klimaat- en duurzaamheidsambities lopen er als een rode draad doorheen. Het nationaal programma Groningen loopt over van klimaat en duurzaamheid. De gemeente moet en zal klimaat bestendig en groen worden. Dat houdt dus in de hele gemeente industriegebied maken van de hele gemeente. Maar, voorzitter, de gevolgen van die ambities en al die maatregelen zijn rampzalig voor het woon- en leefklimaat, voor de mobiliteit, voor de ruimte, want alle auto's lopen op steenkool. Dat kun je ontkennen, maar dat is gewoon zo. Het tekort aan energie moet gewoon opgevangen worden door kolencentrales, die heb je gewoon hard nodig. Als je de hele provincie vol zet, het hele land volzet met windmolens en met zonnevelden, dan nog heb je fossiel nodig, want die energiebehoefte, de behoefte aan elektriciteit moet gewoon geleverd worden. Kolen. Elektrische auto's lopen op kolen. Het verzoek van de PVV en voorstellen van de PVV om die ambities dan ook bij te stellen naar realistische proporties worden hier niet gezien. De PVV wordt er zelfs voor weggehoond. Voorzitter, de wereld op zijn kop. Maar goed, de werkelijkheid zal aantonen dat de PVV toch bevestigd zal worden in zijn gelijk. Ook in de Europese Commissie, Student en Stad doet daar heel interessant over dat de Commissie iets anders bedoelt. Nee, Frankrijk heeft ook heel duidelijk aangegeven, dat is producent van kernenergie, kernenergie, steenkool en geïmporteerd gas heb je tot in lengte van jaren nodig, ook al zet je heel Europa vol met windmolens en zonnevelden. Dat wil ik toch wel steeds weer gezegd hebben. Dit is de kop in het zand steken, dit is gewoon prietpraat van de hoogste orde. Ik vind het schandalig dat dat raad en gemeentebestuur gewoon doorgaat op deze weg, terwijl het draagvlak minder wordt en de werkelijkheid is dat de hele gemeente wordt geïndustrialiseerd met zon en wind. En dat is doodzonde!

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

00:27:52

Voorzitter: Dank, de heer Van Kesteren was dat. Wie kan ik dan het woord geven? Stadspartij.

00:28:01

De heer ?: Stadspartij en 100 % natuurlijk. Ja, dank u, voorzitter. Drie meerjarenprogramma's vandaag met vrijwel geen nieuw beleid erin, maar wel een rode draad. Het geld is op. Ja, jammer. Bij [onhoorbaar] leefbaarheid valt mij op dat de adaptatie van klimaatproblemen wel gemeld wordt, we hebben meer [onhoorbaar] plekken nodig en meer waterberging nodig, maar dat er ondanks eigenlijk grote urgentie geen enkele uitbreiding is ten opzichte van de alle bestaande plannen. Mijn fractie dringt er daarom wel op aan om haast te maken bij de ontwikkeling van de landschapsvisie en het ontwikkelen van een subsidieregeling voor de klimaatmaatregelen bij particulieren want ook daar gaat straks de schoen wringen. Voorzitter, toegankelijkheid ook. Dat wordt een belangrijk uitgangspunt in de nieuwe leidraad openbare ruimte. De Stadspartij wil hier heel veel meer aandacht voor de steeds groter wordende groep oudere inwoners. Bijvoorbeeld door naast die werkgroep toegankelijk Groningen, die echt goed werkt, ook de ANBO te betrekken bij de ontwikkeling van de nieuwe toegankelijkheidsagenda. Dan het meerjarenprogramma energie. Hier dreigt het tweesporenbeleid waar we op zitten eigenlijk een sociaaleconomische tweedeling te gaan veroorzaken bij de bevolking. Het noordwestelijk deel van de stad wordt in snel tempo aangesloten op WarmteStad terwijl de rest van de gemeente het zelf maar moet oplossen met een [onhoorbaar] advies van het energieloket. Dan komt er een tien miljoen voor de huiseigenaren die de transitie niet uit eigen middelen kunnen betalen. Dat komt uit het volkshuisvestingsfonds. Maar dat is alleen maar ingezet voor drie wijken. Waarom niet voor alle wijken? Ook hier ga je weer discrimineren, zou ik haast zeggen. Dan, voorzitter, de energiebesparing bij bedrijven. Dat verloopt uiterst moeizaam. De gemeente wil hier nu zelf meer regie op uitoefenen, dat is ook nodig, en als het echt niet anders kan, door middel van handhaving gaan afdwingen. Maar welke mogelijkheden heeft het college om af te dwingen bij bedrijven? Het laatste, MPS6, de economie. Er zal enorm geïnvesteerd moeten worden om de lokale economie weer kans te geven na het beëindigen van de coronabeperkingen. De focus moet volgens de Stadspartij echt liggen op maatregelen voor herstel op uiterst korte termijn, want de winkelsector en ook vooral de horeca voorzien nog een groot aantal faillissementen, zeker wanneer de steun zo meteen op zijn einde loopt en soms zelfs terugbetaald moet worden. De mensen hebben dat niet. Maar voorzitter, de hiervoor benodigde middelen zijn eind 2022 uitgeput. De Stadspartij wil dit eigenlijk wel zo snel mogelijk aangevuld hebben, eventueel door een aantal grote projecten te stoppen of uit te stellen. Het weer op gang brengen en gezond maken van de lokale ondernemersomgeving moet prioriteit krijgen boven alle andere projecten. Tot slot, iets lokaals, naast het verbeteren van de kwaliteit van de diverse winkelcentra is er 1,5 miljoen beschikbaar voor de herindeling van Koopmansplein plein in Ten Boer. De lokale ondernemers wachten hier al lange tijd op en nog steeds staan de plannen op halt, want het wachten is op meer duidelijkheid over de versterkingsopgave. Nou ja, voorzitter, het college heeft zelf de regie over deze versterkingsopgave dus ga je nu eigenlijk op jezelf zit te wachten? Hoe zit dat? Tot zover.

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

00:31:46

Voorzitter: Wie kan ik dan het woord geven? Mevrouw Brouwer van GroenLinks.

00:31:53

Mevrouw Brouwer: Dank u wel, voorzitter. Ik heb verschillende onderdelen, verschillende woordvoerders normaal gesproken dus ik doe mijn best. Leefkwaliteit, het grondplan vitamine is naast de ecologisch waardevol ook als basis voor de klimaatadaptatie. De vier pijlers hierin onderschrijven wij. Wel altijd de koppeling proberen te houden met toename van de biodiversiteit wordt hierin genoemd. Gemeentelijk ecologisch structuur borgen ook in het omgevingsplan. Uit de MJP blijkt de voortzetting van het vergroenen van de leefomgeving en daar zijn we blij mee. Natuur en duurzaamheidseducatie blijft wat GroenLinks betreft een belangrijke uitgangspunt. Naar aanleiding van de rapportages van de rekenkamer over het kapbeleid blijkt de dialoog hierin ook belangrijk. Daar moet blijvend op worden ingezet. Bij de luchtkwaliteit moet er ook aandacht worden gehouden voor de [onhoorbaar] houtkachel. In het aangenomen initiatiefvoorstel wat breed is gedragen door de raad overlast houtrook gaat hier ook op in. Dit moet wat GroenLinks betreft ook worden meegenomen in het omgevingsplan. Bij nieuwe ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de Westelijke ring zal er altijd standaard een GES-kaart moet komen wat ons betreft. Energie, dan met betrekking tot het gedeelte over energie. Het actualiseren van de routekaart CO2-neutraal 2035 vinden wij een goed idee om aan te sluiten bij de laatste ontwikkelingen. De energietransitie is vooral ook een maatschappelijke uitdaging. GroenLinks kijkt met interesse naar voorbeelden van burgerfora over klimaatbeleid. We staan voor zo'n grote uitdaging als maatschappij dat de gemeenschappelijke denkkraacht van onze inwoners ook ingezet moeten worden om het doel voor 2035 te bereiken.

00:34:03

Voorzitter: U heeft de vraag van de heer Boter van de VVD.

00:34:07

De heer Boter: Al die burgerfora gaan dan praten en zijn het dan niet eens. Wat gaat GroenLinks dan doen? Want GroenLinks heeft blijkbaar ook eigen ambities daarop. We kunnen moeilijk het alleen van burgerfora laten afhangen als gemeente. Dus wat gaat u daar bovenop leggen als die burgerfora het oneens zijn of plannen hebben die niet kunnen? Misschien willen ze wel iets met houtstook doen en daar energie uit halen. Dat was al heel lastig, begreep ik.

00:34:29

Mevrouw Brouwer: Natuurlijk. Ik bedoel, er zijn altijd zoveel mensen, zoveel plannen, zoveel ideeën over bepaalde zaken. Dat zien we hier al in de raad. De ene ontkent het en zegt dat er in het klimaat helemaal niets aan de hand is. Ik bedoel, dat hou je. Maar ik denk wel dat het goed is om met de burgers te blijven praten, want in die zin kan het best wel zijn dat ze ook met ideeën komen in hun eigen buurt, het vergroenen. Een paar jaar geleden bij het voorbereiden van de woonvisie kwamen bewoners ook met een flat van goh, waarom kunnen er geen zonnepanelen op onze flats staan voor de lift of voor de voorziening van licht intern bijvoorbeeld? Nou, dat zijn ideeën die kant en klaar zijn, waar we misschien met zijn allen niet zo snel aan denken, maar wat wel naar voren kan komen.

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

00:35:24

Voorzitter: U heeft er ook nog een vraag van de heer Van Kesteren.

00:35:28

De heer Van Kesteren: Voorzitter, ik hoor dat de PVV klimaatontkenneren zijn. Dat is natuurlijk niet zo. Klimaat verandert al door de eeuwen heen. Menselijke activiteit heeft daar invloed op. Alleen, we moeten niet de illusie hebben met het klimaatbeleid door het hele wereld vol te zetten met zonnepanelen en windmolens, dat we daarmee het klimaat veranderen. Dat is niet zo. We moeten zuinig zijn op het milieu dus die maatregelen [crosstalk]

00:35:57

Voorzitter: Zou u tot een vraag willen komen?

00:35:59

De heer Van Kesteren: Maar realiseert de SP zich dat we met de klimaatambities die de gemeente Groningen heeft van de regen in de drup komen, dat we het klimaat daar niets beter met maken? Sterker nog, dat we woon- en leefomgeving van de Groningers verliezen en verpesten. Realiseert u zich dat?

00:36:19

Mevrouw Brouwer: Ik weet niet wat de SP daarvan denkt.

00:36:22

Voorzitter: [onhoorbaar]

00:36:23

De heer Van Kesteren: Oh, het is één pot nat. Sorry.

00:36:28

Mevrouw Brouwer: Ja, het was zo'n uitgebreide vraag.. uitgebreide invulling..

00:36:34

De heer Van Kesteren: Nou, of dat de SP bereid is om zich daar eens in te gaan verdiepen.

00:36:39

Voorzitter: U gaat over uw eigen antwoorden. Gaat u door met uw woordvoering.

00:36:43

Mevrouw Brouwer: Dank u wel, voorzitter. In verschillende plaatsen en landen is zo'n burgerforum al ingezet en heeft dat geleid tot extra ideeën. Daarom vragen we de wethouder of hij bereid is om dit idee mee te nemen en het actualiseren van de routekaart CO2-neutraal. We moedigen het aan dat er zo zoveel werk wordt gemaakt van de warmtetransitie in bepaalde wijken voor 2030. Juist de wijken die het meest kwetsbaar zijn voor energierekening en die er dus het meest bij gebaat zijn om meer grip te hebben op hun energierekening. Wel hopen wij dat voor de andere 140 buurten en wijken genoeg ondersteuning is richting 2035. We vragen ons af op de tijdsplanning naar 2035 toe realistisch is of dat dat, als daar meer middelen voor beschikbaar komen, verbreed kan worden, zodat meer buurten en wijken gericht bezig kunnen met hun buurtaanpak. Dan gaan we naar ruimtelijke economie.

00:37:49

Voorzitter: Kunt u kort? U bent bijna door uw tijd heen dus zou u willen afronden. Mevrouw

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

Brouwers is bijna door uw tijd heen, dus de vraag moet even wachten. Gaat u door naar een paar afrondende zinnen.

00:38:01

Mevrouw Brouwer: Ja, dan moet ik een heel gedeelte over slaan, misschien kunnen we dat later nog invullen maar er is nog een laatste punt over soort short-stay. Dat lezen we bij ruimtelijke economie en wordt in één adem genoemd met B&B en Airbnb. Hoe zit dat dan met studenthuisvesting? Is het dan nog short-stay? Of halen we nu dingen door elkaar? Dat is eigenlijk nog de vraag. Dank u wel.

00:38:33

Voorzitter: Dank u. Als die vraag heel kort is, meneer Bosch, dan geef ik nog de mogelijkheid.

00:38:38

De heer Bosch: De vraag is: wat vindt GroenLinks van het plan om nog eens te kijken of we niet ambitieuze klimaatdoelen kunnen opstellen voor 2035?

00:38:47

Voorzitter: Een heel kort antwoord.

00:38:48

Mevrouw Brouwer: Ja, wat dat betreft, voor GroenLinks kan het niet ambitieus genoeg natuurlijk. Dat is wel makkelijk gezegd, maar ik denk dat we daar met zijn allen scherp op moeten blijven. Zeker.

00:39:02

Voorzitter: De heer Hekkema van de Partij voor de Dieren. Gaat uw gang.

00:39:06

De heer Hekkema: Dank, voorzitter. Allereerst mijn complimenten over de leesbaarheid van deze meerjarenprogramma's dus ook aan de ambtenaren die zich hiervoor hebben ingezet. Dan heb ik eigenlijk nog wel een korte opmerking over de titel, stadsontwikkeling. Misschien zou het goed zijn om in het vervolg meerjarenprogramma's gemeentelijke ontwikkeling te noemen in het licht van de grotere gemeenten en het doet ook meer recht aan stad en Ommeland. Een creatieve geest zal hier waarschijnlijk nog wel iets beters kunnen maken dan dat ik net deed, maar dat komt vast goed. Dan de meerjarenprogramma's zelf. Onze fractie is blij om te lezen dat de gemeente aan de slag gaat met de landschapsvisie, ook met oog voor cultuurhistorische en ecologische waarden. We zijn ook heel tevreden met de aandacht voor lokale voedselproductie en dan met name naar plantaardig eten in relatie tot leefkwaliteit. Ook goed om te lezen dat er zo veel projecten in gang zijn gezet waarbij de openbare ruimte wordt vergroend en dat er stevast die link wordt gemaakt tussen klimaatadaptatie, verduurzaming en vergroening en dat er dus ook ruimte komt voor particulieren om subsidie aan te vragen voor klimaatadaptatiemaatregelen. We zien nog heel vaak dat particulieren of niet daadkrachtig genoeg zijn of niet weten welke maatregelen ze zelf kunnen treffen. Daarin kan een gemeente natuurlijk een goede ondersteunende rol spelen. Dan vraag ik wethouder Chakor betreft die vergroening van onze gemeente ook oog te houden voor het buitengebied want we zien nu al dat er een spanning kan ontstaan tussen de leefkwaliteit voor mensen en dus ook de ontspanning in het buitengebied en de trek naar de groene gebieden in onze gemeente en eigenlijk ook de ecologische grenzen van die natuurgebieden. Dus door allerlei toenemende activiteiten op het gebied van sport en

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

recreatie moeten we ook goed in ogenschouw nemen dat dat ook de natuur en ecologische grenzen onder druk zet. Dan nog een mooi voorbeeld. Ik ben een tijd geleden bij een tentoonstelling geweest van Sponsland, hier vlak voor de Grote Markt. Ik zie eigenlijk die verwijzing niet goed terugkomen in het meerjarenprogramma terwijl dat hier heel erg op zijn plaats was geweest want in Sponsland gaat het natuurlijk over het landschap van de toekomst, klimaatadaptief, biodivers en zeker ook met ruimte voor dier en mens. Het had heel mooi geweest als we dat als een soort alomvattende visie gaan meenemen voor de toekomst. Voorzitter, een leefbaar Groningen is ook klimaatbestendig Groningen. Ik sluit me daarom aan bij de de opmerking van de heer Bosch net over dat we onze ambities toch wat moeten verhogen op het gebied van energieopwekking maar ook energiebesparing, daar kom ik zo meteen nog even op terug. Dan nog één kleine vraag over het meerjarenprogramma leefkwaliteit. Daarin staat dat er een woon- en adviescommissie gaat komen. Dus ik vraag ook aan de wethouder wanneer wij als raad hiervoor een voorstel tegemoet zien die zitting nemen in deze commissie en wat de taakbeschrijving daarvan gaat zijn. Wij onderstrepen heel erg het belang van onafhankelijke experts op het gebied van woon en ecologie in deze adviescommissie en we zouden dus graag zien dat dat heel erg goed geborgd wordt straks. Dan over energie. Hier moeten we dus een tandje bijzetten wat ons betreft. We zouden ook veel meer moeten inzetten op energiereductie. Daarom zijn we blij om te lezen dat het college in ieder geval in gaat zetten op die gesprekken met bedrijven ook omdat het wat de Partij voor de Dieren betreft natuurlijk ook heel goed is om bedrijfsprocessen en individuele bedrijven aan te spreken op hun energieverbruik. Het zou dan ook heel goed zijn, ik geloof dat de heer Bosch dat net ook zei, om dat inzichtelijk te maken, zodat we goed kijken welke bedrijfsprocessen en welke bedrijven in deze gemeente heel veel energie verbruiken en waar bespaard kan worden en waar natuurlijk kan worden ingezet op verduurzaming van dat energieverbruik. Dan wil ik aangeven bij wethouder Broeksma dat het misschien goed zou zijn om voor de nieuwbouwprogramma's.. We lezen bijvoorbeeld dat de ambitie is om al die nieuwbouwproject aardgasvrij en CO2-neutraal te maken. Dat onderstrepen wij natuurlijk van harte. Maar wat de Partij voor de Dieren betreft, is er ook goed om alvast verder te kijken en misschien zelfs te kijken of die wijken energiepositief kunnen worden. Wat op die wijze kunnen we er misschien voor zorgen dat die energie die meer wordt opgewekt ook weer kan terugvloeien naar andere delen van de stadswijken waar nog niet op dezelfde snelheid CO2-neutraliteit voor elkaar kan worden gekregen. Wat dat betreft ook een vraag aan de wethouder om daarop in te gaan. Dan tot slot..

00:43:35

Voorzitter: U heeft een korte vraag van de heer Van Kesteren. Ik hoop kort en niet een hele woordvoering in uw vraag.

00:43:40

De heer Van Kesteren: De Partij voor de Dieren vindt dat bedrijven moeten kijken of ze minder energie kunnen verbruiken. Dan wilt Groningen heel veel datacenters hierheen halen, die slurpen al die duurzame energie op. Wat vindt u daar dan van?

00:43:54

De heer Hekkema: Voorzitter, als de PVV ons goed had gevolgd, dan weet hij ten eerste dat we zeker een tegenstander zijn van de uitbreiding van al die datacenters in dit land en dat

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

we ons ook heel erg druk maken over het verbruik van energie van deze datacenters dus ik denk dat ik de vragen direct heb beantwoord. Als u daar ook tegen bent, dan is dat hartstikke mooi.

00:44:14

Voorzitter: U bent bijna door uw tijd [crosstalk]

00:44:16

De heer Hekkema: Ja, ik rond af, voorzitter. Mijn collega Terence van Zoelen gaat straks natuurlijk van alles vertellen over circulaire economie dus daar hoef ik nu niks over te vertellen, in de volgende commissie, maar wel benaderd mijn fractie nog in het licht van de meerjarenprogramma's dat de ambitie van het meerjarenprogramma om de economische groei aan te jagen eigenlijk niet zo rijmt met het streven naar een circulaire economie en misschien naar een economie die binnen de draagkracht van de aarde blijft. Als we al die bedrijvigheid en economische groei gaan aanjagen en we daarvan de verborgen impact negeren, dan zitten we straks natuurlijk wel met een probleem, dus graag daar ook nog aandacht voor. Dat zal mijn collega straks heel goed uit de doeken doen. Dank u wel, voorzitter.

00:45:00

Voorzitter: Dank. Ik zal straks mijn best gaan doen. De heer De Haan van het CDA, gaat uw gang voor uw woordvoering.

00:45:12

De heer De Haan: Ja, voorzitter, dank u wel. Voorzitter, om te beginnen de leefkwaliteit binnen dat programma pleit mijn fractie, het CDA, al jaren voor extra investeringen in het beheer en onderhoud van onze gemeente. Op teveel plekken in onze wijken en dorpen is er nog teveel zwerfvuil, afval op straat te vinden. Wat het CDA al jaren zegt is dat de borgnorm omhoog moet. Een schone gemeente, dat is wat je als inwoner wat ons betreft van de gemeente mag verwachten. Dan op het gebied van energie. Daar staan ons nog grote uitdagingen te wachten. Een aantal voorgangers zijn er ook al nader op ingegaan. Er moet nog veel werk worden verzet om de ambities in 2035 waar te maken. Zo moeten er de komende jaren veel zonnepanelen gerealiseerd worden en dit moet ook versneld worden. En wat mijn fractie dan wel wat zorgen baart is als we afgelopen weken in het nieuws de berichten lezen over het stroomnet. Je zag dat Liander, een netbeheerder, aan de noodbel trekt om te zeggen om te stoppen met het stimuleren van de aanschaf van zonnepanelen omdat dit in grote delen van het land de toevloed van zonnestroom zo groot is dat er gevaarlijke situaties ontstaan of dat het gewoon niet meer trekt. Mijn fractie wel benieuwd hoe het college hiernaar kijkt in onze gemeente. Hoe zit dat in het Noorden? Hoe zit dat hier? En hoe groot zijn die risico's nou dat het stroomnet ook echt onze ambities in de weg gaat staan? Als we dan doorgaan op zonnestroom, dan is mijn fractie op het gebied van zonneparken wel wat voorzichtiger. vooral wanneer dit ten koste gaat van landbouw, natuur of woningbouw. Daarin wijdt mijn fractie wellicht wat af van voorgangers. Waar er toch nieuwe zonneparken nodig zijn, dan moeten we er wel voor zorgen dat omwonende Groningers echt hiervan kunnen meeprofiteren in lijn met het stimuleren van energicorporaties en lokaal eigenaarschap. Dan wacht ik even op de heer Boter.

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

00:47:03

Voorzitter: De heer Boter van de VVD heeft een vraag.

00:47:05

De heer Boter: Ik heb een voorzitter niet meer nodig. Ik vind het wel mooi, want u houdt een heel betoog dat het net het niet aankan en zonneparken en dan wilt u wel lokaal eigenaarschap maar waar wilt u dan lokaal eigenaarschap van? Er wordt niks opgewekt, het past niet in het net. U schetst wel een somber beeld van hoe we die energietransitie dan gaan doen.

00:47:22

De heer De Haan: Dank u, voorzitter. Juist geen somber beeld. Wij zouden juist die ambities graag willen halen. Alleen wij vrezen dat het stroomnet daar voor problemen kan zorgen. Dus we willen juist die ambities halen en wat ons betreft het liefst door zoveel mogelijk zon op daken en zo min mogelijk in ons land. Dan ten slotte, bij ruimtelijke economie twee punten over Ten Boer. Het eerste punt is, mijn voorganger van Stadspartij is ook al even op ingegaan, wij spraken namelijk de ondernemersverenigingen in Ten Boer die er erg van balen dat de plannen die er in de oude gemeente Ten Boer waren voor de aanpak van het Koopmansplein, dat daar nog niets van terecht is gekomen. We hebben ook even ambtelijk navraag gedaan. Het ligt aan de aardbevingsschade die daar ontstaan is. Dat is natuurlijk heel vervelend voor de ondernemers maar we horen ook dat het uiteindelijk wel kansen kan bieden, omdat er nu ook extra geld vrijkomt vanuit het programma versterken en vernieuwen. Dat is dus een positieve. Wat ons betreft wel juist voor die ondernemers, begin nou zo snel mogelijk met die aanpak. Breng hen ook goed op de hoogte hoe het nou staat. De laatste keer dat wij de voorzitter van ondernemersvereniging spraken, leek hij niet helemaal precies op de hoogte of ik heb het niet goed begrepen maar doe dat samen met die ondernemers en begin er zo snel mogelijk mee, want het stamt nog uit de oude gemeente Ten Boer. Het laatste punt gaat over de werklocaties. Het college geeft aan dat daar echt wel een tekort is en de voorraad van bedrijfsterreinen moet worden uitgebreid. Goed dat we dat bijvoorbeeld ook doen bij Meerstad maar onze fractie krijgt dan ook weer signalen uit Ten Boer bij het bedrijfsterrein. Ze staan daar ook te springen om extra ruimte. We vroegen ons af of het college deze signalen ook krijgt en of ze ook eventueel naar uitbreiding kunnen kijken van het bedrijfsterrein in Ten Boer.

00:49:13

Voorzitter: Dank. D66, gaat uw gang.

00:49:19

De heer Lo-A-Njoe: Dank u wel, voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de complimenten van de Partij voor de Dieren over de opzet en de leesbaarheid van [onhoorbaar] stadsontwikkeling. Dank dus aan de schrijvers van dit werk. In dat MJP valt te lezen dat er na 2023 veel minder intensiveringsmiddelen beschikbaar zijn voor deze programma's en daar maken we ons wel wat zorgen over. Als het gaat om het onderhouden en versterken van het positieve leefklimaat in onze mooie gemeente, de realisatie van de energietransitie en het succesvol aanpakken van de enorme opgave om te komen tot voldoende en betaalbare woningen, dan is er ook de komende jaren nog heel veel te doen. Om maar met het laatste te starten, in het licht van de beantwoording van een aantal moties over wonen door het college. Als we het hebben over betaalbare woningen, dan is het echt een misvatting dat het alleen om sociale

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

huurwoningen zou moeten gaan. Daarmee krijgen we de woningmarkt die nu muurvast zit niet van het slot. Daarom dienden we in juni 2020 de motie 50 procent voor het middensegment in. De reactie van het college geeft naar ons idee echter nauwelijks invulling aan deze door de raad aangenomen motie. Het uitwerken duurt nu al anderhalf jaar en zou begin 2020 komen. Dat is nu. Als reden voor de vertraging wordt genoemd corona en personele ontwikkelingen. Even los van de vraag of dat de enige redenen zijn. Een feit is dat we flink achter op onze woonambitie en dat geldt zeker voor de opdracht van de raad om meer koop en huur in het middensegment te realiseren. Verder schrijft het college dat het middensegment niet meer betaalbaar is. Nou precies, daarom dienen wij deze motie in. Het middensegment is voor D66 wat je met een gemiddeld inkomen kunnen betalen, dus betaalbare koop en middenhuur. Graag zien we betere en specifiekere voortgangscijfers over de realisatie hiervan is.

00:50:50

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer De Haan.

00:50:53

De heer De Haan: Voorzitter, de collega van D66 gaat nu heel erg in op de woningbouw, maar deze punten heb ik vorige week precies van uw voorganger ook gehoord.

00:50:59

De heer Lo-A-Njoe: Ja, dat klopt, maar .. Oh, sorry.

00:51:01

De heer De Haan: Ik snap niet helemaal waarom dat nu weer ter sprake wordt gebracht.

00:51:06

De heer Lo-A-Njoe: Omdat vandaag ook de beantwoording van de moties, onder andere deze motie, op de agenda staat. Het klopt dat het hoofdstuk vorige week was, maar de beantwoording van het college zit in de stukken die we nu hebben gekregen, dus vandaar dat ik daar toch even aandacht aan besteed want we vinden dat heel belangrijk. Bovendien is er een relatie met een ander punt, namelijk onze oproep aan het college als het gaat om zowel wonen maar ook als het gaat om energie, is om de slogan "[onhoorbaar]" te veranderen in "[onhoorbaar]". Het is wat ons betreft namelijk onverstandig om deze opgave, wonen en energie, uitsluitend aan de vrije krachten van de markt over te laten. Maar het is evengoed onverstandig en onwenselijk om deze opgave volledig en uitsluitend bij de gemeentelijke overheid neer te leggen. Wat D66 betreft ligt de gewenste weg in het midden door intensievere samenwerking met lokale corporaties en het benutten van participatieve kracht van onze inwoners. Via die weg kunnen bijvoorbeeld veel meer inwoners betrokken worden bij de energietransitie waardoor de transitie van ons allemaal wordt. Wat ons betreft doen we dus helemaal niet alleen maar zelf maar doen we het samen.

00:52:08

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Boter.

00:52:09

De heer Boter: En dan zijn die bedrijven die u noemt, waar we in het midden moeten gaan zitten, tussen bedrijven en overheid, dat zijn dan energiecorporaties van inwoners. Ik

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

bedoel, er zijn toch veel meer bedrijven die iets doen en ook wel iets goeds bijdragen en ook allerlei onderwijsinstellingen? Of laat u die gemakshalve weg?

00:52:25

De heer Lo-A-Njoe: Nee, hoor, maar het gaat erom dat we het niet alleen maar helemaal zelf moeten doen. De bedrijven kunnen zeker ook een rol in spelen, maar waar het ons om gaat is dat we graag meer aandacht zien voor de rol van corporaties, allerlei initiatieven vanuit wijken. Daar kunnen wij meer mee doen en zij willen ook in de uitvoering graag meer doen en dat kan wat ons betreft ook. Voorzitter, ik kom tot een afsluiting. De uitvoering van het warmtetransitieplan in Noord-West. Het is mooi, maar het blijft een complex verhaal als het gaat om financieel overeind houden van het warmtebedrijf versus de betaalbaarheid voor bewoners die van het gas af zijn en die nu geen keuze meer hebben. Over de lastige balans lezen we in dit MJP niet zo veel terug, maar we vinden het wel belangrijk. En als laatste compliment ook aan het college voor het binnenhalen van de subsidie van 10,5 miljoen uit het volkshuisvestingsfonds voor het isoleren van woningen. We zien graag dat inwoners zo snel mogelijk gebruik maken van deze regeling en over kunnen gaan tot isoleren. Ik heb ook begrepen dat dat nu ook goed gaat, maar we horen er graag nog wat meer over. Omdat je bespaart, hoef je ook niet op te wekken. Dank u wel.

00:53:29

Voorzitter: Dank. U heeft nog een korte vraag van de heer Bosch van Student en Stad.

00:53:33

De heer Bosch: Dat klopt en misschien voelt D66 het al een beetje aankomen, maar wat denkt D66 van het heroverwegen van de huidige ambitie op elektriciteit opwek?

00:53:43

De heer Lo-A-Njoe: Ja, ik kan hem inderdaad verwacht. Nou, wat ons betreft kunnen we niet groen genoeg en duurzaam genoeg zijn. Alleen we zien ook dat het best wel lastig is om de ambities die we hebben te realiseren dus laten we daar eerst de focus op leggen. En als blijkt dat we kunnen versnellen en de ambities kunnen verhogen, kunnen we daar later over spreken.

00:54:07

Voorzitter: Dank, meneer Lo-A-Njoe. Ik kijk de commissie rond. Ik zie de ChristenUnie, de heer Rebergen gaat uw gang.

00:54:15

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de complimenten die de heer Hekkema net gaf over het voorliggende stuk. Door meerdere mensen is ook al gezegd, het is een beleidsarm stuk, maar ik ga de verschillende onderdelen beleid wel even langs. Als ik naar de leefomgeving is al heel veel gezegd. Als je het hebt over vergroening, over de relatie met klimaatadaptatie en duurzaamheid. We willen even aandacht vestigen op ook het sociale aspect van een vergroening van de openbare ruimte. Dat is één van de middelen om onder andere eenzaamheid tegen te gaan. Als we die openbare ruimte zo inrichten dat het uitnodigt tot ontmoeting, dan helpt dat en dat kan de tweedeling tegengaan, en dat mensen elkaar ontmoeten en bewegen in openbare ruimte. Als we het hebben over het punt van toegankelijkheid, dan sluiten we graag aan bij wat de Stadspartij daarover al zei. Het borgniveau, de heer De Haan van het CDA had het er al over, ik denk dat wij daar ons

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

daar wel bij aan kunnen sluiten. De afgelopen periode is dat lastig geweest vanwege de financiële middelen die er niet waren, maar als we kijken naar hoe we graag zouden willen dat onze openbare ruimte eruit ziet, dan denken we dat het borgniveau in de toekomst zeker omhoog zou moeten gaan. Dan het onderdeel energie. We hebben natuurlijk over de warmtetransitie en kleine zonnepanelen onlangs gesproken. Wij hebben ook de aandacht gevraagd voor betrokkenheid en draagvlak van omwonenden. In het stuk is ook aangegeven dat de mogelijkheden voor windenergie later dit jaar aan de raad zal worden aangeboden. Wat dan voor nieuws in staat, of eigenlijk wisten we dat natuurlijk ook wel, is dat de routekaart geactualiseerd gaat worden en dat het energietransitiefonds verder wordt ingericht. Zeker, dat laatste vinden we ook heel belangrijk. Nou, wat ook al wel genoemd werd, is de gesprekken met bedrijven via Groningen Werkt Slim om bedrijven te stimuleren een CO2-neutrale onderneming te worden. We denken dat het een hele goede stap is die genomen gaat worden. Wat ook bij energie hoort, wat de heer Lo-A-Njoe van D66 ook al zei, is het punt van isolatie. Mooi dat daar extra stappen in genomen kunnen worden. Als we kijken naar economie, dan hebben de herstelmaatregelen via Groningen vooruit wat ons betreft in eerste instantie prioriteit. Het water staat veel ondernemers aan de lippen en het is mooi dat daar zo uitgebreid aandacht voor is. Wat betreft Koopmansplein sluiten we aan bij wat de heer Staijen van de Stadspartij al vroeg. Het is belangrijk dat we daarin samen blijven optrekken met de ondernemers, want de plannen die er lagen zijn alweer enige jaren oud. Over de intensiveringsmiddelen heeft ook D66 al wat gezegd. Dat geldt ook voor dit programma. We zullen moeten kijken hoe we de ambities die we hebben ook op dit punt toch kunnen voortzetten. We hebben daar nu wat moois liggen, we hebben een mooie stap gemaakt, maar dat zal ook gevolg moeten krijgen. Tot zover, voorzitter.

00:57:46

Voorzitter: Dank. De heer Boter van de VVD voor de woordvoering.

00:57:49

De heer Boter: Dank u wel, meneer de voorzitter. Allereerst zou ik me aansluiten voor de titel bij de woordvoering van de Partij voor de Dieren, dat er alleen stad wordt genoemd en niet de gemeente. Ik wil me graag aansluiten namens mijn fractie bij de woordvoering van D66 als het gaat om de energie ambitie om het niet allemaal zelf te doen. En ik wil me nog aansluiten bij de Stadspartij of 100% of bij allebei als het gaat over de waterberging want dat wordt ook wel een belangrijk punt. Dan gaat het natuurlijk over meerjarenprogramma, over de stadsontwikkeling want zo heet het per definitie. Daar staat heel veel in wat natuurlijk al in allerlei gremia al een keer besproken is. Daar zal ik niet op ingaan. En ambities, die zijn er en ambities worden ook onderschreven maar er zijn twee punten waar ik wel nader op in wil gaan. Dat is één uit hoofdstuk leefkwaliteit. Als je daar gaan lezen, dan blijkt dat 80 procent van de leefkwaliteit betaald wordt uit met name incidentele middelen, en dat is hartstikke mooi. Er wordt ook goed subsidie binnengehaald, maar het kost een hoop werk om subsidies binnen te halen en ze kunnen ook weer wegvallen. Dus hoe waarborg je met zo veel incidentele middelen dat je de leefkwaliteitsdoelstellingen ook kunt halen en blijven halen? Daar zit natuurlijk een risico als subsidies wegvallen of subsidieregelingen niet meer bestaan. Het staat ook wel eens in de krant dat Groningen nou niet de meest rijke gemeente is dus er is niet ergens een pot of postcodeloterij prijs die wij kunnen winnen bij de VNG om dat geld ergens anders vandaan te halen. Graag een reactie van het college. Op zich zijn wij

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

wel van mening dat, wat erin staat, er heel veel goede dingen met leefkwaliteit worden gedaan en dat is ook wel degelijk ook vergroening, het is leefbaarheid van dorp en stad, dus als we dat op peil zouden kunnen houden, zou ons een lief ding waard zijn. Het tweede punt is wonen. Als je gaat kijken naar wonen, dan is één van de dingen die daar heel erg in opvallen is de verschillende wijkvernieuwingen. We hebben het vorige week ook al gehad over Sunny Selwerd in een bijeenkomst met Vinkhuizen, Leeuwenborgh, [onhoorbaar]. Nou, je hoeft maar door de wijken te fietsen en je ziet wijkvernieuwing want heel wat flats staan leeg voor onderhoud. Dat zijn allemaal wijken waar volgens mij ook goed is gelet op de leeftijd van de wijk, om wijkvernieuwing te laten plaatsenvinden aan de woningen en ook in de leefomgeving. Maar dat doet niet echt recht aan een aantal wijken die ook met name in de stad liggen, maar ook in Haren die uit dezelfde periode [onhoorbaar], Coendersborg, in haren aan de andere kant van het spoor, bijvoorbeeld ook als je gaat kijken naar het Groenesteinpark, de bestrating in de Villabuurt. Dat is ook wijkvernieuwing en daar lezen we helemaal niks over. Uiteindelijk woont daar een groep van onze inwoners die ook wel degelijk gebruikmaken van de voorzieningen. Nou hoeft dat niet op een zelfde niveau te zitten, ook omdat er meer eigendom van eigen-woningen zit in plaats van corporatiewoningen maar het zou wel fijn zijn dat de gemeente ook aangeeft, een beetje in het vervolg wat de heer De Haan ook zei over het borg-niveau en over het beheerniveau, wat doe je daar? Als je gaat kijken in het Groenesteinpark en De Wijzert-Zuid, je loopt over de bruggetjes, je kijkt hoe de schoeiing is. Nou, dat ziet er optisch al niet heel best uit. Dus de vraag is of het technisch nog wel heel erg goed is. Wat is de reactie van het college? Je kunt bijvoorbeeld zien met Vestdijklaan dat de straat anders is ingericht, daar ligt nu een sportveldje. Nou ja, daar kun je bijna alleen je enkels op breken. Dat soort kleine dingen over wijkvernieuwing, dat dat ook wat meer ook de gemeente verdeeld is, daar zouden wij wel graag wat aandacht voor hebben.

01:00:55

Voorzitter: Dank. Dan hebben we hier alle zittende fracties gehad en de PvdA-fractie zou inloggen maar vanwege technische problemen kijken we even of het nog steeds niet gelukt is. Helaas. De heer Lo-A-Njoe heeft vraag.

01:01:09

De heer Lo-A-Njoe: Ik heb het verzoek van de PvdA of ik de woorden van de PvdA hier wil uitspreken.

01:01:13

Voorzitter: Dat vind ik een heel goed idee. Gaat uw gang.

01:01:17

De heer Lo-A-Njoe: Vanuit de PvdA lovende woorden over het energietransitiefonds en het feit dat experimenteren met ons zorg aan huis gebonden nu specifiek genoemd wordt. Ze hebben eigenlijk één vraag en die vraag is of het college niet bang is dat de verplichting van zonnepanelen in de bouwnormen ertoe kan leiden dat bouwers gaan besparen op de energieke waarde van de woningen en de zonnepanelen misbruiken of gebruiken om aan de bouwnormen te voldoen. De vraag is: hoe gaat het college voorkomen dat dit gebeurt?

01:01:45

Voorzitter: Dank. Dan hebben we hiermee de hele commissie gehad en dan is het woord aan

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

een van de drie wethouders die aanwezig zijn. Ik kijk rond wie ik het eerst het woord kan geven. Mevrouw Chakor, gaat uw gang.

01:02:55

Wethouder Chakor: Volgens mij werkt het nu. Excuses. Ik had bijna praktische ondersteuning hierbij nodig. Dank allen voor uw input en dank voor het nieuwe bloed wat hier is vanuit de partij voor de dieren, die gelijk aangeeft van moeten we niet het programma inderdaad anders gaan noemen en niet stadsgericht, maar zoek even een andere naam. Daar gaan we zeker mee aan de slag. Een terechte opmerking. Soms heb je een nieuw bloed nodig om even te zien wat je zelf al jaren ziet. Er is veel gezegd over een groene leefomgeving en ook het belang daarvan met betrekking tot de gezondheid en welzijn. Ik hoorde u ook inderdaad zeggen, ook met betrekking tot het borgniveau, het betekent wel dat alles schoon en netjes moet zijn. Dat is ook belangrijk voor het vestigingsklimaat. Ik ga ervanuit dat u dat ook daarmee bedoeld, om dat mensen zich vaak vestigen in de omgeving die er goed en keurig uit zien. Wat betreft het borgniveau, als het volgende college ervoor zorgt dat er extra budget komt, dat we vanuit het matige niveau naar een A kunnen gaan, graag! Be my guest, zou ik zeggen. Tot nu toe was het niet gelukt. We hebben wel geprobeerd, want toen wij de coalitie startten hadden wij volgens mij vier ton structureel, als ik het nog even uit mijn hoofd doe, om het borgniveau te verhogen. Dat is heel snel gesneuveld als je moet kiezen tussen het sluiten van zwembaden of borgniveau van verhogen. Maar dat is een andere discussie. Ik vond het heel mooi dat Stadspartij volgens mij aangaf van we moeten echt aan de bak. Er zou meer moeten gaan gebeuren. Ik kan u geruststellen en u allen dat wij met meer bezig zijn. We hebben de afgelopen jaren ontzettend gezet op de ambitie groenplan, klimaatbestendig plan, met alle stappen die we hebben gezet om meer mensen te bereiken, die mee gaan doen, om ervoor te zorgen dat we ons ook gewoon wapenen tegen het veranderende klimaat. Nou, '21 was niet voor niks het succesvolste geveltuin jaar. Drie kilometer geveltuinen hebben we aangelegd, maar ook de groene daken. We weten ook hoe het vorig jaar is gegaan, ook door het succes moesten we er gelijk geld inpompen. Dat hebben we ook gedaan: 100.000 euro. Iemand vroeg inderdaad van hoe zit het met de subsidiën? Ik kan u vertellen dat we gisteren hebben vastgesteld dat er een integrale subsidie komt voor alle groene initiatieven en blauwe initiatieven met betrekking tot de wateropvang, met betrekking tot vergroenen en er komt extra geld. Maar vooral, er komt een loket. Daar ben ik het helemaal eens met de ChristenUnie, die zei van we moeten inderdaad het sociale aspect meenemen. Ik sluit me daar ontzettend bij aan. Het is ontzettend belangrijk dat we de kwetsbare wijken meenemen, want we hebben ook gezien dat op het moment je de wegen kent, je makkelijker de aanvraag kan doen. We groeien vaak op wijken die toch wel wat sterker zijn. We willen juist inzetten op die kwetsbare wijken en het sociale aspect meenemen. Daarom, naast dat we extra budget zetten, zeggen we ook dat we ons gaan inzetten en gaan werken aan de kwetsbare wijken. We beginnen met Vinkhuizen, Paddepoel en Hoogkerk om daar, die ontzettend heet zijn, niet heet in de zin heet maar gewoon hittestress heet dus echt rood kleuren op de kaart, maar ook waar we ons zorgen maken met betrekking tot wateroverlast. En er wonen gewoon ontzettend veel ouderen en kwetsbare groepen. Daar gaan we op inzetten. Dus we doen dat, we wapenen ons allemaal. Het is echt een en-en-en verhaal. Dan kom ik bij het verhaal de zorg met betrekking tot de VVD. Die zei van ja, ik maak me toch wel zorgen over het incidentele

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

karakter van het geheel van hoe kan je dat doen en de opgave is zo groot. Nou, we doen dat door middel van structurele middelen. Die hebben we. Toen wij gestart zijn, hebben wij 500.000 structureel ingezet. Daarvan hebben wij ingezet op groeiplannen, daar zetten wij de uitvoering op met alle ideeën en we hebben in onze [onhoorbaar] groengelden. Daar zit 150.000 euro structureel in. En vergeet niet de rioleringsgelden die we hebben, die we ook regelmatig inzetten om te zorgen dat het water niet terechtkomt die het riool dus alle maatregelen die dat treffen. Dat zijn miljoenen. Nou, 1,6 miljoen als ik het even uit mijn hoofd doe. Maar de brief is vandaag naar u toegegaan, dan ziet u dus dat we en-en-en doen. Is het genoeg? Dat weet ik niet. Er kunt er heel veel geld aan besteden, maar daar gaat het niet om. Het gaat erom dat je [onhoorbaar] hebt, en dat je ervoor zorgt dat je iedereen meeneemt. Dat betekent dus ook voor onszelf. Daarvoor hebben wij ook onze beleidsregels aangepast. Dat we zorgen dat wat wij qua groen weghalen ook weer er in pompen, maar dat je ook zorgt dat je de bewoners meeneemt maar ook bedrijventerreinen. Dat doen wij succesvol. Daar mogen we echt wel ontzettend trots op zijn, ook trots op de mensen die daar dagelijks mee werken. Dan kom ik op de vraag met betrekking tot de adviescommissie.

01:08:21

Voorzitter: U heeft vraag van de heer Boter.

01:08:22

De heer Boter: Er werd gereageerd op de opmerking die ik maakte door de wethouder. Ik lees ook dat er miljoenen ingestoken wordt aan het structureel geld, maar er worden veel meer miljoenen incidenteel ingestoken, dus het risico is dat je 80 procent incidenteel aan het financieren bent en incidenteel lijkt wat meer weg te kunnen vallen. Het blijkt wel dat dat nodig is om alle ambities waar te maken, waarvan er een heleboel heel mooi zijn. Dus is het risico niet dat je straks echt veel te weinig geld hebt?

01:08:50

Wethouder Chakor: Natuurlijk, we werken met de middelen die we hebben en willen we meer middelen. Zeker. Ik kan u vertellen dat het coalitieakkoord landelijk gezien heel erg op die energietransitie en klimaatambitie ook zit. Er zitten miljarden en we hopen natuurlijk dat daar ook flink middelen voor gaan komen waardoor we, ik ben een beetje jaloers op mijn collega vanuit de energietransitie, dat je heel veel geld krijgt voor circulaire economie bijvoorbeeld, maar ook voor het klimaat doeleinden. Dus zeker een belangrijk pleidooi. Adviescommissie, we hebben u beloofd inderdaad om met het natuuroverleg te spreken om te kijken van kan het natuuroverleg onderdeel zijn van zo'n extern adviescommissie. Zij hebben gezegd: "Dank u wel". Ik heb het zelf ingebracht, dat hoort niet aan deze tafel. Ze willen meedenken over hoe en wat, maar wat we wel gaan doen is dat we willen gaan kijken hoe wij de [onhoorbaar] veel meer aan de voorkant kunnen zetten in het proces. Dat zijn we aan het doen en daarnaast hebben we bijvoorbeeld klimaatmonitor voor CO2. Als we dat breder zouden kunnen inzetten, zou dat ook heel mooi zijn. Er was ook een vraag met betrekking tot biodiversiteit. Natuurlijk hebben wij daar aandacht voor in allerlei terreinen.

01:10:15

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Hekkema.

01:10:18

De heer Hekkema: dank, voorzitter. En dank voor de wethouder voor de beantwoording. In

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

het stuk staat wel dat er een boomadviescommissie gaat komen, als ik het goed heb gelezen. Dus is mijn vraag is dan wel: gaan we die instellen en hoe gaan we dat dan doen? En kan de wethouder dan ook aangegeven op welke termijn?

01:10:39

Wethouder Chakor: Ja, we doen tweetraps. We hadden gehoopt natuurlijk dat we met de natuuroverleg hadden gezegd van nou, hartstikke mooi plan! Dat gaan we doen. Nou, daar is niet zo op gereageerd. Dat kan gebeuren, dus daar moet je ook gewoon respect voor hebben. We hebben ook met hun afgesproken dat we ook verder gaan kijken van hoe zou je dat dan eventueel vorm kunnen geven? Maar we willen niet wachten tot we dat helemaal uitgekristalliseerd hebben. Volgens mij gaat het om de doelstellingen die we met elkaar hebben en daarom zeggen we: "Laten we nou die BEA juist aan de voorkant doen, want dat is nu op dit moment een intern document". Dan krijg je ook het participatieproces met betrekking tot de BEA aan de voorkant. Ik denk zelf dat dat best wel zoden aan de dijk gaat zetten, als ik dat zo mag zeggen. We zetten het nu eventjes in de kast. Het is nog niet weg, maar we gaan hier nu even op inzetten. De GES is natuurlijk altijd onderdeel van alle projecten. Er werd ook een vraag gesteld met betrekking tot het buitengebied. Zeker hebben we er aandacht voor. Dat hebben we ook met het groenplan, met het meer en beter bereikbaar groen. We zijn twee dingen nu aan het doen. Dat is breder. Dat is de regionale adaptatiestrategie, dat is eigenlijk provinciebreed om te werken aan een regionale adaptatiestrategie. Ik vermoed dat we daar binnen nu en een korte termijn uw kant op komt, dus dat is heel hoopvol, dat we daar veel breder aan het kijken zijn. En Sponsland, zoals u daar aangaf, is daar ook onderdeel van. Het buitengebied is ook onderdeel van de landschapsvisie en dat komt ook uw kant op. U kunt dus best wel een heleboel tegemoet zien komen de komende tijd voor u en natuurlijk ook voor de nieuwe raad. Dank.

01:12:33

Voorzitter: Dank, wethouder. Zijn er nog vragen overgebleven die door andere wethouders beantwoord moet worden? De heer Broeksma.

01:12:42

Wethouder Broeksma: Dank u wel, voorzitter. Vanuit het meerjarenprogramma energie zijn wat thema's aan de orde gesteld. Om te beginnen met de ambitie. Kan het allemaal niet wat ambitieuzer? Dat zouden we graag willen. Vergeet niet dat het landelijk beleid ziet op 2050 en wij als gemeente Groningen zeggen dat het in 2035 al voor elkaar moet zijn. Dat betekent dat wij koploper zijn in Nederland, dat we ook voorlopen op wetgeving die nodig is om die ambities goed te kunnen waarmaken en de financiële middelen die daarbij horen. Maar we willen dat graag. Zoals u ook gezien heeft van ons warmtetransitieplan dat u heeft vastgesteld, voor een groot deel van de stad is het klaar in 2030. Tienduizenden woningen zullen dan van het aardgas af zijn en zullen dan energieneutraal zijn. We hebben het Rijk en EU nodig. We voeren ook een intensieve lobby voor geld. Misschien is het u opgevallen in het regeerakkoord. Uw college was lid van de begeleidingscommissie namens de VNG van de raad van het openbaar bestuur voor artikel twee onderzoeken: wat hebben gemeenten nodig om de energietransitie ambtelijk vorm te kunnen uitgeven? Het Rijk dacht daar met 50 miljoen voor klaar te zijn. De raad zegt: "Dat moeten honderden miljoenen zijn". In het regeerakkoord heeft u gezien dat dat een bedrag van 300 miljoen, oplopend tot 800 miljoen over de komende jaren. Als 1 á 2 procent daarvan in de gemeente Groningen terecht komt,

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

gezien onze grote, betekent dat dat we die extra stappen kunnen zetten. Onlangs was ik in Zweden om ook de lobby te voeren voor EU-gelden. Dat Groningen als een klimaat neutrale stad, onze grote ambitie die we daarin hebben, om daar de steun van de EU te krijgen en Rijkssteun om onze ambities waar te kunnen maken. Eigenlijk willen we dat ook om die tweedeling te voorkomen waar de heer Staijen het over heeft. Misschien heeft u het gezien, ik heb het nog even voor u nageteld. Er zijn zestien beleids- en visiedocumenten die als bijlage zijn gevoegd als kader voor de energie meerjarenplan. Die zijn in deze collegeperiode, afgelopen tweeënehalf jaar, tot stand gekomen [onhoorbaar] 2022. Er wordt beleid gemaakt, er wordt visie gemaakt, hier wordt vernieuwd. U heeft laatst in november en december nog belangrijke stukken daarover vastgesteld. Ondertussen gaan we ook door en lopen we voorop met de aantal zonnepanelen op daken en in parken en gaat de WarmteStad stug door met het warmtenet. Ze gaan de restwarmte aansluiten en ook zonthermie in dorpen. De energiecoaches zijn bezig, de buurtinitiatieven worden ondersteund, dus zowel de beleidscyclus is op orde als proberen we ook de uitvoering gaat door te laten gaan. U heeft het ook over die 950 megawatt, Student en Stad heeft het erover en ook een andere partijen noemden het. Is het dan wel genoeg en is het ook realistisch? Het lijkt inderdaad een minimum.

01:15:38

Voorzitter: U heeft ook een vraag van de heer Rebergen.

01:15:43

De heer Rebergen: Misschien was de wethouder er ook net aan toe hoor, maar we gaan die routekaart actualiseren. De wethouder heeft ook extra stappen die we misschien kunnen doen vanwege de gelden die beschikbaar komen. Zijn die extra stappen dan bedoeld om juist te kijken van we zijn een grotere gemeente geworden en we gebruiken meer energie, om dat recht te trekken en om zo de doelstelling alsnog te halen? Of kan daarbovenop ook nog volgens de wethouder een grotere ambitie neergelegd worden?

01:16:13

Wethouder Broeksma: Nou, dat laatste is het geval. Je kan zeggen dat de gemeente groter is geworden maar je kan ook zeggen Ten Boer en Haren waren er altijd al, dus die behoren nu tot dezelfde gemeente. Dat is niet de reden waarom we gaan herijken. We gaan herijken om inderdaad de thema's die die ook genoemd zijn, meer warmtepompen, meer elektrische auto's, het net wordt zwaarder belast, dus daar moet je iets mee. Dat betekent ook dat de herijking van de routekaart 2035 aanstaande is en daar komen we bij u terug. Ik ga er nog een paar dingen over zeggen, maar ik zie weer een hand opgestoken hand.

01:16:43

Voorzitter: Ja, u heeft nog een vraag van de heer Van Kesteren.

01:16:46

De heer Van Kesteren: Voorzitter, de wethouder heeft het continu over de leuren om geld, overall, Brussel. Er zal altijd geld bij moeten, veel geld bij moeten, want de inwoners kunnen dat niet op blijven brengen. Bent u niet bang dat het wethouderschap in Groningen bestaat uit het bedelen om geld in Brussel en andere instellingen om om toch het betaalbaar te houden voor onze inwoners? Bent u daar niet bang voor?

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

01:17:15

Voorzitter: De wethouder.

01:17:17

Wethouder Broeksma: Het wethouderschap energie gaat over het realiseren van een energietransitie. Het gaat over het ontzorgen van de burgers, om hen te helpen van het aardgas af te gaan. Het gaat om verduurzaming van energie in onze gemeente. Daar hoort tempo bij. Daar hoort ambitie bij. Bij ambitie horen ook de middelen, de financiële middelen, juridische middelen om dat voor elkaar te kunnen krijgen. Daar beroept u als raad een wethouder voor en die doet dat met alle plezier.

01:17:46

Voorzitter: Nog een korte vervolgvraag van de heer Van Kesteren.

01:17:48

De heer Van Kesteren: Ik probeer de wethouder duidelijk te maken dat de gevolgen van deze energietransitie is dat inwoners van Groningen drie keer zo veel voor hun energie zullen moeten betalen. Vreest u dan ook niet dat er continu een vraag naar geld is om dat te compenseren? De inwoners kunnen dat niet betalen dus de armoede zal toenemen in Groningen. Bent u niet bang dat er een aparte wethouder moet zijn voor energie waarbij zijn werkzaamheden voornamelijk zal bestaan uit het binnenhalen van geld om die inwoners te compenseren? Want de armoede zal hier toenemen doordat die energierekening onbetaalbaar wordt als iedereen van het gas afgaat.

01:18:26

Voorzitter: Wethouder. [crosstalk]

01:18:28

Wethouder Broeksma: [crosstalk] Dat denk ik niet. De wind waait gratis, de zon schijnt ook gratis. Als u doelt op de stijging van de aardgasprijs van 16 euro per megawatt 140 euro per megawatt en die stabiliseert zich nu rond de 80. Dat is een vervijfvoudiging van de aardgasprijs. Dat is een extra reden om juist van het aardgas af te willen. We hoeven mensen die in het Groningse aardbevingsgebied wonen niet uit te leggen dat ze van het aardgas af moeten. En doe het dan alleen voor het geld, als u het milieu niet aan gaat. Voorzitter, het ging om de herijking van de routekaart en worden naar de burgers bij betrokken? Ja, dat gaan we doen. Dat gaan we natuurlijk uiteraard de denkkraft van die burgers benutten. Dat doen we ook al, want participatie is niet alleen van bent u voor of tegen? Maar het is van kunnen wij uw denkkraft, uw gedachten, uw ideeën benutten om het project waar we mee bezig zijn of de grote visie die we ontwikkelen beter, sterker en krachtiger te maken? Zonder de denkkraft van die burgers kan dat ook niet. Het is niet zo dat wij vanuit de gemeente bedenken van hier wordt u gelukkig van, dat wij u geluk opdringen. Dat doen we samen met de burgers. Ook die zin die D66 aanhaalt [onhoorbaar], u vult in, dat is dan de gemeente, maar ik zeg wie, wij dus, dat is onze gemeenschap en dat is inderdaad de gemeente die daar misschien het initiatief neemt, maar dat is lang niet altijd het geval. Ook buurten, burgers, in Paddepoel is het gebeurd maar allerlei andere buurtinitiatieven die zeggen: "Help ons, help ons mee om na te denken hoe wij onze energie kunnen verduurzamen, hoe wij van het gas af kunnen". Dus wij doen het zelf betekent wij de gemeenschap, onze lokale gemeenschappen, waar de gemeente onderdeel van is.

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

Voorbeelden zijn bijvoorbeeld naar Sunny Selwerd. Ik heb daar nu alles over gezegd. De tweedeling waar we de Stadspartij over gaat, dat sluit eigenlijk wel aan bij die opjager van die ambitie. Dat steun ik eigenlijk wel, maar die tweedeling proberen we juist te voorkomen. U heeft in het warmtetransitieplan gezegd dat we juist in die wijken waar het het meest kwetsbaar is, die het meest kwetsbaar zijn voor stijgende aardgasprijs, die het meest kwetsbaar zijn als het gaat om het onvermogen om de energiearmoede te voorkomen, die net aan hun hypotheek kunnen betalen, en niet de middelen hebben om die stijgende energieprijzen te kunnen kantelen door beter te isoleren of überhaupt van het gas af te gaan. Juist daarom zitten we in die wijken die u noemt en dat het volkshuisvestingsfonds van 10,5 miljoen. Als u zegt van het geld is op [onhoorbaar] er is 10,5 miljoen voor het volkshuisvestingsfonds, er is 2 miljoen beschikbaar gesteld bij de begroting. In het energietransitie gaan we het daarover. We denken daar structurele voeding voor te kunnen krijgen door zonneparken zelf te beheren [onhoorbaar]. Juist om die tweedeling te voorkomen, door snelheid te maken. Voor de Stadspartij betekent dat ook, wij sluiten ons aan bij de opmerkingen om die ambitie te versnellen, om niet tot 2035 te wachten, maar dat naar voren te brengen. Dan vindt u mij aan uw zijde en dank voor uw ondersteuning daarin. GroenLinks vraagt dan van er zijn een paar buurten die worden goed aangepakt en er zijn nog heel veel andere buurten. Ja, die ondersteunen we ook. We hebben met het energieloket en dat dat werkt, dat het functioneert. Maar hoe meer geld, hoe sneller en hoe beter dat ook kan. Een andere groep partijen, zijn de bedrijven. Daar is ook aandacht voor gevraagd. Kun je dat afdwingen? Stadspartij nodig ik uit om nog even zoon op dak kader, wat u heeft aangenomen, nog eens te bekijken. Daar staat iets in over wat we bij bedrijven kunnen doen. Ik geef u nog even een paar dingen. Als een terugverdientijd van duurzaamheidsinvestering in vijf jaar is terug te verdienen, bent u verplicht dat te doen en vanuit VTH wordt daarop gehandhaafd voor zover dat nodig is, want bedrijven willen ook graag. Die bedrijven komen ook bij ons "Help ons, gemeente, om als bedrijf of als groepje bedrijven of als bedrijventerrein ons te helpen verduurzamen". Ook omdat die directeurs en werknemers ook kinderen en kleinkinderen hebben voor wie een duurzame energieopwekking van belang is, en ook hun klanten vragen daarom. Groningen Werkt Slim is daarvoor ingericht om bijvoorbeeld ook, waar Partij voor de Dieren naar vraagt, die bedrijfsprocessen slimmer in te richten. Er zijn CO₂-thermometers, [onhoorbaar] van de CO₂-uitstoot dus ook daar, als je het dan niet voor het milieu doet, doe het dan voor je portemonnee. Het is ook goedkoper. We ondersteunen bedrijven daar in. Het is een win-win situatie. Ik kijk even naar de Partij voor de Dieren. U vraagt ook naar de energie-opwek in nieuwe wijken. Met Stadshavens is dat lastig, maar we doen het met WarmteStad. Die legt daar een WKO aan, dus dat is eigenlijk een energieneutraal deel. In de Stadshaven is dat wat lastig. Dat is ook hoogbouw dus zonnepanelen op daken of aan de gevels is allemaal lastig op zich, maar al die behandelingen te kunnen verwerken. Als het gaat over een positive energy district, dat is dan de Engelse term. Wij doen wel mee aan een EU-project over positive energy districts waarbij we op verschillende plekken kijken van hoe werkt dat? Welke technische en juridische bezwaren komen we tegen? Dat doen we samen met andere steden in Europa, kunnen we leren van elkaar, onze ervaringen leren, zodat we die positive energy districts.. Het ene district levert energie op wat de andere wijk zou kunnen gebruiken, zodat je macro neutraal bent. Dat is wel onze intentie. Het CDA, een laatste opmerking, Voorzitter, vraagt naar de netcapaciteit. Het net is vol, zegt u. Nou, dat is niet het geval, maar we zijn

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

doorlopen met Enexis en TenneT in gesprek. Zoals u weet zijn wij eigenaar van Enexis, althans voor 1,2 procent samen met andere gemeenten en provincies. Dus Enexis is van ons. Vroeger werd Enexis wel eens gezien als een financieel [onhoorbaar] risico. We zijn aandeelhouder en dat levert dividend op. Enexis is nu volop een partner in de energietransitie en uw wethouder mag voorzitter zijn van de energiecommissie binnen de aandeelhoudersvereniging van Enexis. U weet station vier verlaat wordt uitgebreid, u heeft een gebiedsvisie vastgesteld dat in Meerstad-Noord een hoogspanningsmiddenstadzone kan komen. Ik verwijs u ook verder naar het zonnepanelenbeleid, zon op dak en zon op land, dat u in november heeft vastgesteld. Daar is een hele paragraaf over de netcapaciteit en hoe dat zit. Alles wat er nu in het plan is, kan aanbesteed worden. Tot slot de laatste vraag, de vraag die via D66 en de Partij van de Arbeid gesteld werd om de bouwnormen aan te passen. Zet er maar zon-pv op, dan hoeft u wat minder te isoleren, want dan komt u toch ongeveer op bijna energie-neutraal uit. De norm is nu BENG, bijna energieneutraal gebouw. Dat wordt ENG, energieneutraal gebouw. We hebben niet de signalen dat dit elkaar verdringt dus zowel goede isolatie als een goed passief huis, samen met zonnepanelen, levert zelfs eerder geld op dus zou u een positief energiehuis kunnen hebben. We hebben niet de indruk dat dat elkaar verdringt. Zodra wij die indruk wel hebben, zullen we dit signaleren en daarop anticiperen en daarop actie ondernemen. Tot zover, voorzitter, vanuit de energie portefeuille.

01:26:27

Voorzitter: Dank, wethouder. Dan blijft er nog één wethouder waarschijnlijk voor de ruimtelijke economische vragen over. Zo ver die er nog liggen. De heer Benjamins.

01:26:34

Wethouder Benjamins: Ja, dank u wel, voorzitter. Het hoofdstukje ruimtelijke economie of het meerjarenprogramma ruimtelijke economie, want het meerjaarprogramma wonen, zeg ik maar even tegen D66, hebben we vorige week al besproken. Dat geeft ook meteen een antwoord op de vraag die door mevrouw Brouwer is gesteld over short-stay want er komt erdaags een brief naar uw raad. Die heeft wethouder Van der Schaaf vorige week al toegezegd over short-stay en tijdelijk verblijf. Dus daarmee denk ik dat uw vraag beantwoord is.

01:27:05

Voorzitter: Mevrouw Brouwer, sorry, ik zit overal te kijken, behalve naar u maar gaat uw gang.

01:27:09

Mevrouw Brouwer: Ja, in het stuk wordt er iets genoemd van dat dat nu anders gaat heten en dat was even de connectie met short-stay.

01:27:17

Wethouder Benjamins: Maar daar wordt in die brief op ingegaan. Dat komt naar uw raad toe, dus dan hebt u, als het goed is, daar een antwoord op de vragen die u daarover nog heeft.

01:27:26

Mevrouw Brouwer: Dank u wel.

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

01:27:27

Wethouder Benjamins: Dan verder veel terechte aandacht wat ons betreft voor Ten Boer vanavond. Om in te gaan op de vragen die daarover zijn gesteld door onder andere het CDA en de Stadspartij en 100% Groningen, die oude plannen van de het Koopmansplein vinden als het goed gaat volop doorgang, maar wij zijn niet de eigen regisseur over de versterkingsopgave. Dat is namelijk de NCG en daarvan zijn wij helaas afhankelijk. Dus we willen ook heel graag hard door, maar we hebben echt even nog een pas op de plaats gemaakt om te voorkomen dat we straks weer dubbelop in de missionaire zitten daar. Dat is een antwoord op de vragen van het CDA en van de Stadspartij. Dan heb ik nog een aantal opmerkingen gehoord van van de Stadspartij en 100% Groningen over het economisch herstel en over dat grote projecten en grote opgaven wel in de ijskast zouden kunnen. Ik zou willen voorstellen aan uw raad om dat en-en te doen. U heeft gelijk als het gaat over de detailhandel en horeca, dat het helemaal niet zo geweldig gaat. We zijn het daar volmondig mee eens en daar moeten we echt alle volle aandacht op hebben. Maar tegelijkertijd gaat het economisch helemaal nog niet zo slecht in onze gemeente. Dat betekent dus dat wij ook juist gas zullen moeten blijven geven, en dat is misschien in de energiediscussie wel een beetje een vervelend woord maar zo bedoel ik hem uiteraard niet, op de projecten die wij al in gang hebben gezet en die wij van plan zijn te gaan doen. Volgens mij is het een één-en-éénverhaal. Om nog even terug te komen op de ondernemersvereniging in Ten Boer. Daar is een vraag over gesteld door het CDA. Onze accountmanager zit in het gebiedsteam in Ten Boer en heeft regelmatig en frequent overleg met de ondernemersvereniging aldaar. Dus we zitten, als het goed is, wel allemaal op dezelfde lijn qua gesprekken. dan nog een vraag over de voorraad van de bedrijventerreinen in Ten Boer. Die behoefte is bekend bij ons en tegelijkertijd moet in onze marktanalyse die we in de strategie werklocaties met u hebben afgesproken, blijken, die marktanalyse die komt kwartaal drie uit mijn hoofd uw kant op, of die marktanalyse inderdaad ook één op één strookt met de behoefte die daar gehoord is. Volgens mij heb ik daarmee de vragen over de ruimtelijke economie beantwoord, voorzitter. Dank u.

01:29:53

Voorzitter: Dank u, wethouder. Ik kijk dan ook de commissie rond of ook alle vragen zijn beantwoord. Ik zie dat de heer Boter van de VVD nog een vraag heeft.

01:30:04

De heer Boter: Ik had wat gevraagd over de wijkvernieuwing en de uitrol over de rest van de stad, maar ik weet niet bij welke wethouder, maar ik heb daar een antwoord of een koppeling aan één van de onderwerpen gemist.

01:30:16

Voorzitter: Wijkvernieuwing, wie kan deze vraag beantwoorden? Wilt u de vraag nog even herhalen?

01:30:23

De heer Boter: Ik kan niet zozeer de vraag herhalen maar als je naar de wijksvernieuwing kijkt in de kaart van Groningen zijn dat met name een aantal wijken, waaronder De Wijert, Leeuwenborgh en Vinkhuizen die genoemd worden. Maar je hebt natuurlijk wijkvernieuwing op heel veel wijken die ook uit die tijd zijn, en dan heb ik er een paar genoemd. Coendersborg, Wijerzuid, Haren, heb je dat soort wijken. En of daar ook aandacht voor is,

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

want dat lees ik verder niet in de stukken en of daar eventueel middelen zijn. Ik weet alleen niet bij wie ik moet zijn voor de beantwoording.

01:30:50

De heer ?: Daar is volgens mij voldoende aandacht voor. Het college is daar ook echt wel mee bezig en tegelijkertijd kunnen we niet alles tegelijkertijd. We moeten alles fatsoenlijk temporiseren. We moeten wel doen wat we aankunnen maar we hebben daar echt aandacht voor.

01:31:07

Voorzitter: Wethouder Chakor.

01:31:07

Wethouder Chakor: Misschien nog een mooie toevoegingen voor de wijkvernieuwing noemde u net volgens mij al [onhoorbaar]. Dat is denk ik wel een meest succesvolle voorbeeld van een integrale aanpak waarin inderdaad klimaatadaptatie aanpak maar energietransitie, duurzaamheid van woningen, nieuwbouw, noem maar op, dat komt echt allemaal daar samen. Ik denk dat dat straks een mooi en prachtig voorbeeld is van wat je allemaal met elkaar kan bereiken en als je de krachten bundelt.

01:31:36

Voorzitter: Dank. Zijn er nog vragen over in de commissie? De heer De Haan van het CDA.

01:31:44

De heer De Haan: Nog heel even over het Koopmansplein, voorzitter. Heeft de wethouder dan ook enig idee waar we nu staan in het proces met de NCG? Hoe zijn de vorderingen nu? En heeft u er ook zicht op wanneer er begonnen kan worden met een aanpak?

01:31:58

Voorzitter: De heer Benjamins.

01:32:00

Wethouder Benjamins: Ik heb geen concrete aanwijzingen wanneer we precies kunnen beginnen. Ik weet wel dat wij frequent contact hebben met de NCG om te proberen hier echt even wat haast te maken.

01:32:12

Voorzitter: Ik kijk nog even rond, want dan kunnen we richting een afronding gaan, als er geen vragen meer zijn. Dan is de vraag van kunnen we het hierzo bij laten? Of zijn er nog fracties die naar aanleiding van deze brief een bespreking of een motie vreemd overwegen? Ik zie niks. Alleen van de fractie van de PvdA weten we niet, maar anders zullen we dat nog door krijgen. De heer Van Kesteren.

01:32:40

De heer Van Kesteren: Ja, voorzitter, zoals u weet, komt de PVV elke maand met een motie vreemd. Dat gaat over klimaat en energie en dergelijke dus dat zullen we dit keer ook niet nalaten. Dank u wel. Het is een [onhoorbaar] motie.

01:32:53

Voorzitter: Oké. U mag hem nalaten, maar u mag hem ook indienen. De heer Hekkema van de Partij voor de Dieren.

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 – 2025

01:32:58

De heer Hekkema: Ja, voorzitter, wij moeten er in onze fractie nog even over spreken, maar ik denk dat wij ook met een motie over het klimaat komen. Misschien iets positiever ingestoken dan die van de PVV, maar daar hebben we het nog wel even over.

01:33:08

De heer Van Kesteren: Onze is ook heel positief.

01:33:11

Voorzitter: Goed. Ik geloof dat hier een aantal moties vreemd aan komen en dan besluit ik bij deze de vergadering. Allen dank.